

Studijní cesta do Zemské a městské veřejné knihovny Josepha Conrada-Korzeniowského v Gdaňsku [1]

Autor:

- [HUŇOVÁ, Jana](#) [2], [MACHÁČKOVÁ, Lucie](#) [3]

Číslo:

- [2022, ročník 31, číslo 4](#) [4]

Rubrika:

- [Ze zahraničí](#) [5]

Klíčová slova:

- [oborové vzdělávání](#) [6], [Polsko](#) [7]

Národní knihovna ČR získala na období 2021–2027 akreditaci Erasmus+ v oblasti vzdělávání dospělých. Cílem projektu je zlepšování znalostí zaměstnanců Národní knihovny ČR v oblasti online vzdělávání, zlepšování jejich jazykových znalostí a rozvoj inovačního vzdělávání v oblasti knihovnictví.

[Zemská a městská veřejná knihovna Josepha Conrada-Korzeniowského v Gdaňsku](#) [8] je samosprávná kulturní instituce, provozovaná a financovaná společně Pomořským vojvodstvím a městem Gdaňsk. Jejimi [základními cíli](#) [9] jsou uchovávat národní dědictví se zvláštním důrazem na úspěchy Pomořského vojvodství a uspokojovat a rozvíjet čtenářské, vzdělávací, informační a kulturní potřeby obyvatel Pomořského vojvodství.

Knihovnu v Gdaňsku – stejně jako všechny ostatní veřejné knihovny v Polsku – mohou uživatelé využívat zdarma. Nevybírají se ani žádné registrační poplatky. Zájemce o využívání služeb knihovny se registruje jen jednou a pak už je jejím uživatelem stále. Od ledna 2017 platí [Metropolitní karta pro kulturu](#) [10] i ve všech veřejných knihovnách v [Trojměstí](#) [11] (Gdaňsk, Gdyně, Sopoty) a mnoha dalších v Pomořském vojvodství. Slouží nejen jako čtenářský průkaz, ale také jako slevová karta do dalších kulturních zařízení ve městě Gdaňsk a v blízkém okolí. Držitel karty má slevy na koncerty, divadelní představení, výstavy, kavárny, kina i různé kurzy. O kartu lze požádat v kterékoli veřejné knihovně v Trojměstí a také v dalších knihovnách a kulturních institucích, které se do programu zapojily.

Samotné město Gdaňsk má cca 471 000 obyvatel (Trojměstí pak cca milion obyvatel). Z našeho pohledu je knihovna v Gdaňsku krajská s městskou funkcí. Kromě hlavní budovy, ve které sídlí i [American Corner](#) [12], disponuje dalšími [30 pobočkami](#) [13].

American Corner byl otevřen v květnu 2022. V rámci služeb například půjčuje knihy v angličtině, spolupracuje s Velvyslanectvím USA v Polsku, pořádá různé kulturní a vzdělávací aktivity spojené s USA. V současné době poskytuje také prostor diskusním klubům pro Ukrajince a Bělorusy, kteří v Gdaňsku žijí. Kluby se zaměřují na konverzaci v polském jazyce, ale také na řešení otázek běžného života, např. jak přihlásit děti do školy nebo jak se registrovat na úřadu práce.



[14]
Hlavní budova knihovny



[15]
Vstup



[16]
Studovna



[17]
Čítárna



[18]
American Corner

Pobočky jsou různě velké a některé zaměřené na konkrétní skupinu uživatelů. Největší pobočka sídlí v obchodním centru [Manhattan](#) [19], kde má k dispozici téměř celé čtvrté patro budovy. Kromě neděle je pro veřejnost otevřena každý den od devíti hodin dopoledne do devíti hodin večer. Ve svém fondu má největší komiksovou knihovnu v Polsku (cca 30 000 svazků). Za zmínku stojí i to, že v rámci knihovního fondu je zde vyčleněna literatura autorů oceněných Nobelovou cenou za literaturu.



[20]



[21]

Pobočka v obchodním centru Manhattan

Knihovny obecně hojně využívají Ukrajinci, proto je zpravidla na pobočkách vyčleněn knihovní fond v ukrajinském jazyce. Největší zájem je o knihy pro děti, ale v nabídce jsou i knihy pro dospělé. Nejpočetnější fond literatury v ukrajinštině je k dispozici v pobočce [Ratuszowa](#) [22]. Při práci se seniory využívají knihovny pro trénování paměti ve skupině web [Academia Umyslu](#) [23]. Na něm je např. k dispozici bezplatný průvodce pro seniory [Stojí za to se učit v každém věku! Naučte se výhody tréninku mysli](#) [24] nebo Průvodce Akademií seniorské mysli [Trénink paměti a koncentrace pro seniory UTW – Univerzita třetího věku](#) [25] a samozřejmě celá řada programů na trénování paměti. Na jedné z poboček se konají kurzy, ve kterých se pravidelně schází pětičlenná skupina po dobu osmi týdnů. Absolventi získají certifikát „mistra mysli“.



[26]



[27]



[28]
Pobočka Chelm



[29]



[30]
Pobočka Brzežno



[31]
Pobočka Babie Lato

Ve veřejných knihovnách v Gdaňsku a v Pomoršském vojvodství existují [Diskusní knižní kluby](#) [32]. Členové klubu se již scházejí ve 104 klubech, z nichž 16 se nachází v pobočkách Zemské a městské veřejné knihovny Josepha Conrada-Korzeniowského v Gdaňsku. Diskusní knižní kluby zahájily svou činnost v rámci dlouhodobého celostátního programu Knižního institutu (Instytut Książki) *Tu czytamy!* podporujícího čtení. V roce 2014 byl projekt zařazen do Národního programu rozvoje čtení 2014–2020 Ministerstva kultury a národního dědictví.

Diskusní knižní kluby jsou čtenářské skupiny, jež sdružují lidi všech věkových kategorií, kteří rádi čtou a setkávají se, aby si popovídali o knihách. Ve Velké Británii knižní kluby fungují od roku 1926, v Polsku byly první skupiny založeny díky spolupráci Knižního institutu a Britské rady (British Council). Klubová setkání nemají přesně stanovenou podobu, jsou otevřena všem a každý je na nich vítán. Mohou být vedeny moderátorem nebo členem klubu. Moderátor nemusí být obeznámen s literaturou a členové klubu nemusí vést seriózní diskuse. Mohou se skvěle bavit, protože setkání mají být příležitostí nejenom k setkání s novými autory a knihami, ale i s novými lidmi, a k zábavě; je to tedy vlastně způsob trávení volného času. V rámci projektu jsou také organizovány setkání s oblíbenými autory, přednášky a workshopy.

Pro představu o vyžívání služeb gdaňské knihovny a jejích poboček dobře poslouží základní statistická data (za rok 2021): počet registrovaných čtenářů cca 86 000, prezenční výpůjčky cca 1 064 000, fyzické návštěvy na pobočkách cca 604 000, počet účastníků akcí pořádaných na pobočkách 10 685. S ohledem na epidemickou situaci byly všechny pobočky v roce 2021 od 22. března do 18. dubna uzavřeny; čítárny a další čtenářské koutky byly znovu otevřeny až 1. července.

Od srpna 2021 poskytuje knihovna v Gdaňsku službu [Książka do domu](#) [33]. V našem prostředí ji známe jako donáškovou službu a v řadě našich knihoven už je považována za standardní službu. Knihy si mohou zájemci v pobočce nejbližší k bydlišti objednat telefonicky nebo e-mailem v pondělí a úterý. Rozvoz knih do domu je realizován pravidelně každý čtvrtek elektromobilem zakoupeným pro tento účel z prostředků samosprávy Pomořského vojvodství.

Od roku 2022 disponuje gdaňská knihovna čtyřmi [książkomaty](#) [34], které dávají čtenářům možnost bezpečně a pohodlně si knihovní dokumenty půjčovat a vracet je 24 hodin denně sedm dní v týdnu. Některé české knihovny již také tuto službu nabízejí, a to prostřednictvím knihoboxů. Rozdíl je jen ten, že v ČR jsou knihoboxy určeny jen pro půjčování objednaných dokumentů, zatímco v Polsku je možné jejím prostřednictvím dokumenty i vracet.



[35]

Knihobox u pobočky Chelm

Studijní cesta do gdaňské knihovny byla velmi dobrým a inspirativním vhledem do praktické činnosti polských veřejných knihoven. Přínosná byla i z hlediska navázání nových kontaktů a výměny zkušeností s polskými kolegy. Polští kolegové usilují o to, aby knihovny byly místem přístupným co nejširší veřejnosti a jejich služby byly dostupné pro každého obyvatele.

Autorkou fotografií je Lucie Macháčková z Národní knihovny ČR, pouze fotografie celkového pohledu na hlavní budovu knihovny a vstupu pořídil Roman Giebisch z téže instituce.



[36]

URL zdroje: <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2022-rocnik-31-cislo-4/studijni-cesta-do-zemske-mestske-verejne>

Odkazy

[1] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2022-rocnik-31-cislo-4/studijni-cesta-do-zemske-mestske-verejne>

cisla/2022-rocnik-31-cislo-4/studijni-cesta-do-zemske-mestske-verejne

- [2] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/autori/hunova-jana>
- [3] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/autori/machackova-lucie>
- [4] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2022-rocnik-31-cislo-4>
- [5] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/rubriky/ze-zahranici>
- [6] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/oborove-vzdelavani>
- [7] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/polsko>
- [8] <https://wbpg.org.pl/>
- [9] <https://wbpg.org.pl/o-nas/statut/>
- [10] <https://wbpg.org.pl/metropolitna-karta-do-kultury/>
- [11] <https://cs.wikipedia.org/wiki/Trojm%C4%9Bst%C3%AD>
- [12] <https://wbpg.org.pl/filia/american-corner-gdansk/>
- [13] <https://wbpg.org.pl/filie/>
- [14] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/1013/machackova2.jpg>
- [15] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/1013/machackova1.jpg>
- [16] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/1013/machackova13.jpg>
- [17] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/1013/machackova14.jpg>
- [18] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/1013/machackova3.jpg>
- [19] https://wbpg.org.pl/biblioteka_manhattan
- [20] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/1013/machackova11.jpg>
- [21] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/1013/machackova12.jpg>
- [22] <https://wbpg.org.pl/filia/biblioteka-ratuszowa/>
- [23] <https://www.senior-akademia.pl/>
- [24] <https://www.senior-akademia.pl/poradnik-dla-seniora>
- [25] <https://www.senior-akademia.pl/trenuj-pamiec-w-grupie>
- [26] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/1013/machackova8.jpg>
- [27] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/1013/machackova9.jpg>
- [28] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/1013/machackova10.jpg>
- [29] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/1013/machackova6.jpg>
- [30] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/1013/machackova7.jpg>
- [31] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/1013/machackova5.jpg>
- [32] <https://wbpg.org.pl/projekty/dkk/>
- [33] <https://wbpg.org.pl/projekty/ksiazka-do-domu/>
- [34] <https://wbpg.org.pl/nasze-ksiazkomaty-nowa-usluga-w-bibliotece/>
- [35] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/1013/machackova4.jpg>
- [36] https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/1013/erasmus_plus_logo_zmensene.png